

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 3884
Ημερομ. Κατάθεσης: 10/3/2025

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΑΣΟΚ

ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Αθήνα, 10 Μαρτίου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους Υπουργούς Εσωτερικών κ. Θ. Λιβάνιο και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας κυρία Σ. Ζαχαράκη

Θέμα: Πιστοποίηση και εκπαίδευση σκύλων βοήθειας και ζώων θεραπείας

Κύριοι Υπουργοί,

Σύμφωνα με το άρθρο 21 Ν. 4830/2021, «1. Οι σκύλοι βοήθειας και τα ζώα θεραπείας μπορούν να εισέρχονται όπου επιτρέπεται η είσοδος των ατόμων τα οποία συνοδεύουν, συμπεριλαμβανομένων εστιατορίων, ξενοδοχείων, νοσοκομείων, σχολείων, δημόσιων υπηρεσιών, αθλητικών εγκαταστάσεων και εκκλησιών, εφόσον το επιτρέπουν το μέγεθος και τα ειδικά χαρακτηριστικά τους. Το άτομο το οποίο δέχεται τις υπηρεσίες του ζώου φέρει τα απαραίτητα πιστοποιητικά που αποδεικνύουν ότι το ζώο είναι σκύλος βοήθειας ή ζώο θεραπείας και τα επιδεικνύει, εφόσον του ζητηθεί, από τους υπευθύνους των χώρων στους οποίους δεν επιτρέπεται κατά κανόνα η είσοδος σε ζώα συντροφιάς. Οι σκύλοι εργασίας της Ελληνικής Αστυνομίας μπορούν να εισέρχονται σε κάθε χώρο, στον οποίο επιτρέπεται η είσοδος των συνοδών-χειριστών, καθώς και των εκπαιδευτών τους.

2. Επιτρέπεται η αξιοποίηση σκύλων βοήθειας και ζώων θεραπείας σε νοσοκομεία, κέντρα απεξάρτησης, κάθε είδους νοσηλευτικά ιδρύματα, θεραπευτήρια και γηροκομεία για την υποστήριξη θεραπευτικών σκοπών («ιαματική επικουρία ζώων» ή «Animal Assisted Therapy» ή «Pet Therapy»), ιδίως για την αντιμετώπιση ψυχικών διαταραχών,

καθώς και την προαγωγή της ψυχικής υγείας και της ψυχοκινητικής αποκατάστασης των ασθενών. 3. Οι σκύλοι βοήθειας και τα ζώα θεραπείας του παρόντος πληρούν τις ισχύουσες ενωσιακές και εθνικές υγειονομικές απαιτήσεις.».

Άλλωστε, σύμφωνα με το άρθρο 2 περίπτ. 11 και 13 του ιδίου νόμου, ως «Σκύλος βοήθειας» νοείται ο εκπαιδευμένος ή εκπαιδευόμενος σκύλος οδηγός τυφλού και ο σκύλος βοήθειας και προστασίας ατόμων με αναπηρία ή ασθένειες, ενώ ως «Ζώο θεραπείας» νοείται κάθε ζώο που χρησιμοποιείται για θεραπευτικούς σκοπούς προς όφελος ενός ατόμου, ιδίως ενός ατόμου με αναπηρία, συμπεριλαμβανομένης της φυσικής, αισθητηριακής, ψυχιατρικής, νοητικής ή άλλης μορφής ψυχικής αναπηρίας, έχει λάβει ή λαμβάνει ειδική εκπαίδευση και φέρει τα κατά τον νόμο πιστοποιητικά.

Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 44 του εν λόγω νόμου 4830/2021, «*Η επαγγελματική επάρκεια των εκπαιδευτών σκύλων, πλην των εκπαιδευτών σκύλων εργασίας των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας, πιστοποιείται από τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού, σύμφωνα με τον ν. 4763/2020 (Α' 254).*».

Από το ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο καθίσταται σαφές ότι η νομοθεσία προβλέπει πιστοποίηση των εκπαιδευτών για σκύλο βοήθειας τυφλών, ενώ η εκπαίδευση των ζώων θεραπείας που προάγουν την ψυχική υγεία ή την αντιμετώπιση διαταραχών δεν διευκρινίζεται αν μπορεί να διαπιστωθεί επίσημα από κάποιο δημόσιο φορέα και με ποια διαδικασία.

Εξ όσων γνωρίζουμε, επίσης, δεν υφίσταται κάποιος δημόσιος φορέας που αναλαμβάνει να προβεί σε εκπαίδευση σκύλων βοήθειας ή ζώων θεραπείας, καθώς δεν προκύπτει ότι έχει συσταθεί και λειτουργεί ένας τέτοιος φορέας. Αντίθετα, υφίστανται διάφοροι ιδιωτικοί φορείς που αναλαμβάνουν την εκπαίδευση των σκύλων βοήθειας έναντι οικονομικού τιμήματος.

Πρέπει να σημειώσουμε το σημαντικό ρόλο που επιτελούν οι ανωτέρω κατηγορίες ζώων συντροφιάς για τα πρόσωπα που επικουρούν, τα οποία χρήζουν ιδιαίτερης προστασίας τόσο από το ενωσιακό όσο και από το εθνικό δίκαιο.

Σύμφωνα με το άρθρο 26 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (ΧΘΔΕΕ), «*η Ένωση αναγνωρίζει και σέβεται το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρίες να επωφελούνται μέτρων που θα τους εξασφαλίζουν την αυτονομία, την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή στον κοινοτικό βίο.*».

Σύμφωνα με τις Επεξηγήσεις του άρθρου 21 ΧΘΔΕΕ, το άρθρο αυτό στηρίζεται στο άρθρο 15 του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη και εμπνέεται επίσης από το σημείο 26

του κοινοτικού Χάρτη των θεμελιωδών κοινωνικών δικαιωμάτων των εργαζομένων. Η Ένωση είναι συμβαλλόμενο μέρος και έχει κυρώσει την Σύμβαση του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες της 13.12.2006.

Το άρθρο 26 ΧΘΔΕΕ αποτελεί ειδικότερη εκδήλωση των γενικών διατάξεων του Χάρτη περί ανθρώπινης αξιοπρέπειας ενώ συρρέει με τις διατάξεις περί ισότητας του Χάρτη και ιδιαίτερα με το άρθρο 21 παρ. 1, όπου γίνεται και ρητή μνεία της απαγόρευσης διακρίσεων λόγω αναπηρίας. Έτσι, τα άρθρα 21 παρ.1 και 26 του Χάρτη είναι παραπληρωματικά υπό την έννοια ότι το μεν πρώτο εφαρμόζεται αρνητικά αποκλείοντας τις διακρίσεις σε βάρος των ατόμων με αναπηρία, ενώ το δεύτερο επιτάσσει την λήψη θετικών μέτρων υπέρ αυτών για την διασφάλιση της ουσιαστικής ισότητας και των ίσων ευκαιριών με τον υπόλοιπο πληθυσμό. Επομένως, το άρθρο 26 του Χάρτη στοχεύει στην επίτευξη ουσιαστικής ισότητας μέσω θετικών μέτρων ένταξης των μειονεκτούντων ατόμων στην κοινωνία.

Με την έννοια «ουσιαστική ισότητα» εννοείται αφενός μεν η υποχρέωση κάθε νομοθέτη να παραχωρεί τις ίδιες ευκαιρίες σε όλους τους ανθρώπους για πρόσβαση σε δικαιώματα και αγαθά (ισότητα ευκαιριών), αφετέρου δε, πρέπει κατ' αποτέλεσμα κάθε άτομο να γίνεται κοινωνός των διανεμητικών δικαιωμάτων και ωφελημάτων που παραχωρεί η εκάστοτε έννομη τάξη στους πολίτες της (ισότητα αποτελέσματος). Η ουσιαστική ισότητα αποσκοπεί στη δημιουργία των αναγκαίων εκείνων προϋποθέσεων που θα επιτρέψουν την ισότιμη ένταξη των προσώπων στην πολιτική, οικονομική και κοινωνική ζωή κάθε έννομης τάξης, είτε μέσω της παροχής διαφόρων ευεργετημάτων σε εκείνα τα πρόσωπα που βρίσκονται σε μειονεκτικότερη θέση, είτε μέσω της κατ' αποτέλεσμα απόλαυσης των ίδιων ωφελημάτων. Παράλληλα, με βάση την ουσιαστική ισότητα, η οποία αποτελεί μία έννοια με θετικό χαρακτήρα, καθιερώνεται η υποχρέωση κάθε έννομης τάξης να υιοθετεί θετικές δράσεις, με απώτερο σκοπό την εν τέλει εξασφάλιση της ίσης μεταχείρισης των ατόμων και την κατάργηση των μεταξύ τους διακρίσεων.

Επιπλέον, και το άρθρο 21 παρ. 3 και 6 του ελληνικού Συντάγματος κατοχυρώνει τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες. Ειδικότερα, προβλέπεται ότι το Κράτος παίρνει ειδικά μέτρα για την προστασία, μεταξύ άλλων, της αναπηρίας, ενώ τα άτομα με αναπηρίες έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν μέτρων που εξασφαλίζουν την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας.

Συνεπώς, η κατάσταση της αναπηρίας θα πρέπει να λαμβάνεται κατά την εξειδίκευση της άσκησης όλων των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Η προστασία της επιβάλλει τη λήψη

μέτρων από την πλευρά του Κράτους ώστε τα άτομα με αναπηρία να μπορούν να ενταχθούν στην κοινωνία μέσω των ωφελημάτων που θα απολαμβάνουν. Κατά την έννοια των άρθρων 21 παρ. 2, 3 και 6 του Συντάγματος, οι οποίες αποτελούν ειδικότερη εκδήλωση της αρχής του κοινωνικού κράτους δικαίου (άρθρο 25 παρ. 1 Σ.) και αποβλέπουν στην εξυπηρέτηση σκοπού δημοσίου συμφέροντος, δηλαδή στην κοινωνική προστασία των ατόμων με αναπηρία, επιβάλλεται στον κοινό νομοθέτη ευθεία υποχρέωση να λαμβάνει κάθε πρόσφορο μέτρο, ώστε να εξασφαλίζεται η δυνατότητα διεκδίκησης και άσκησης από τα άτομα αυτά των ατομικών, κοινωνικών και πολιτικών δικαιωμάτων τους.

Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, αναδεικνύεται η ιδιαίτερη σημασία που έχει η εκπαίδευση των σκύλων βοήθειας και ζώων θεραπείας ώστε να καθίσταται ευχερέστερη η άσκηση των όποιων δικαιωμάτων των ατόμων σε αναπηρία. Παράλληλα, αναδεικνύεται η σημασία της συνδρομής των προσώπων αυτών ως μέτρο επίτευξης ουσιαστικής ισότητας και ένταξής τους στην κοινωνία.

Ερωτώνται οι κκ. Υπουργοί:

- 1. Υφίσταται οιοδήποτε οικονομικό μέτρο ενίσχυσης των προσώπων με αναπηρία που θα χρειαστούν να προσφύγουν σε ιδιωτικό φορέα για εκπαίδευση ενός σκύλου βοήθειας; Αν όχι υφίσταται σχεδιασμός για παροχή οικονομικής βοήθειας προς τα πρόσωπα αυτά;**
- 2. Υφίσταται σχεδιασμός για την οριοθέτηση του τρόπου και το φορέα πιστοποίησης της ορθής εκπαίδευσης των ζώων θεραπείας;**
- 3. Υφίσταται σχεδιασμός των Υπουργείων σας για δημιουργία ενός δημόσιου φορέα εκπαίδευσης σκύλων βοήθειας και ζώων θεραπείας ώστε να παρέχεται δωρεάν στους συμπολίτες μας η εν λόγω υπηρεσία;**

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Παναγιώτης Δουδωνής

Ελένη Βατσινά